

NACZELNE DOWODZTWO W.P.

/Sztab Generalny /
Oddział II
Z.Nr. Szt. Gen. 10258/II.

Warszawa, dnia 17- września 1919.

Sekcja Zachód.

ŚCIŚLE TAJNE

Trzymać pod zamknięciem

Do
Adjutantury Generalnej Nacz. Dow. W.P.

W
Warszawie.

1502/J3.

Przesyła się memorjał kapt. Pieczonki w sprawie konferencji polsko-niemieckiej w Berlinie do wiadomości, z tem, że Nacz. Dow. podziela zapatrywania wyrażone w pierwszej części memorjału i uważa, że ruch osobowy i ruch kolejowy z Niemiec należy ograniczyć i poddać ścisłej kontroli regulując sprawę wjazdu z Niemiec do Polski.-

Nacz. Dow. jest jednak za dalszem prowadzeniem pertraktacji co do sposobu objęcia przekazanych Polsce terytorjów w myśl traktatu pokojowego, skoro zastrzeżenie położenia na tle Górnego Śląska minie.-

Za zgodność :

Haller ,pułkownik m.p.

47.
[Signature]

1 załącznik : Memorjał .

NACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 1502/J3 dnia 20 /IX 1919 r.
załącz. Wydział.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

148

Kapt. p. d. Szt. Gen. Pieczonka

Warszawa, dn. 30 sierpnia 1919.

1502/13

MEMORJA I

ŚCIŚNIE TAJNE

Do w sprawie Niemiec. Trzymać pod zamknięciem

Dopóki traktat pokojowy nie wejdzie w życie i dopóki terytorja, które mają być odstąpione Polsce nie będą rzeczywiście przez wojska polskie zajęte tak długo możliwość starć, a nawet wybuchu wojny z Niemcami, którzy dążą do rewizji traktatu pokojowego nie jest wykluczona. Wejście więc z Niemcami już teraz w normalne stosunki pokojowe uważam za nieodpowiednie tembardziej, że Niemcy d okładają wszelkich starań, by zburzyć wewnętrzny porządek Państwa naszego i pchnąć go na drogę zaburzeń społeczjalnych.

Prawie w każdym z państw Europy istnieją trzy kwestje palące, a to:

- 1.) Obawa przewrotów socjalnych,
- 2.) Brak środków żywności,
- 3.) Brak opału, (Węgla)

Weźmy pod rozwagę ile w tych 3 zasadniczych kwestjach przy podjęciu stosunków z Niemcami Polska zyskuje.

Omówmy najpierw punkt 1.:

Niemcy stale i wszelkimi środkami dążą do podkopania naszego bytu państwowego drogą propagandy i agitacji. Obecnie stworzono nawet w Berlinie osobny samodzielny Urząd Propagandy, podlegający wprost prezydentowi ministrów. W prowadzeniu propagandy dopomóż Niemcom specjalnie otwarcie granicy polskiej dla handlu. Już teraz daje się zauważyć wielki napływ tych warstw ludności, które są głównym czynnikiem fermentów, t.j. żydów i ludzi, którzy brali czynny udział w rewolucji niemieckiej. Żydzi, którzy uciekli swego czasu z Rosji do Niemiec w obawie przed wzięciem do wojska rosyjskiego, emigrują

obecnie do Polski celem robienia interesów. Codziennie pociągi przywożą kilka tysięcy takich podróżnych z Niemiec.

Konsulat Polski w Berlinie nie jest w możności kontrolowania tego ruchu, bo nie posiada odpowiednich organów wykonawczych, policji i t.d. Konsulat wydaje też z reguły prawie wszystkim zgłaszającym się z paszportem austriackim, rosyjskim, lub niemieckim, pozwolenia na wyjazd do Polski.

Najlepiej byłoby zamknąć wogóle ruch osobowy. Jeżeli okazałoby się to niemożliwe, należałoby kwestję wjazdu do Polski z Niemiec uregulować w ten sposób, by nie konsulat Polski w Berlinie, lecz Władza w Warszawie posiadała możność rozstrzygnięcia, kto do Polski z Niemiec przybyć może podobnie jak to robią Niemcy skoro się dotyczy wjazdu do Niemiec. Można by więc sprawę wjazdu z Niemiec do Polski uregulować w następujący sposób:

Osoba mająca zamiar wjazdu z Niemiec do Polski składa podanie w konsulacie polskim w Berlinie i wypełnia specjalnie osobisty arkusz pytań, dotyczących celu podróży i t.d. Konsulat polski zasięga o ile możliwości o danej osobie wydanie opinii w kolonji polskiej w miejscowości pobytu u patenta. Następnie przesyła konsulat to podanie wraz z arkuszem pytań i swym zaopiniowaniem do Władzy Polskiej w Warszawie. Tutaj następuje badanie, czy treść wypełnionego arkusza pytań polega na prawdzie i odpowiednio do tego wystawienie zezwolenia na wjazd do Polski na przeciąg pewnego czasu. W dalszym ciągu przesyła się to zezwolenie do konsulatu polskiego w Berlinie, celem wręczenia petentowi.-

Taki proceder umożliwia kontrolowanie przybywających osób, a co ważniejsze Państwu Polskiemu daje

możność przypływ niepożądanych przybyszów z Niemiec zmniejszyć.

Teraźniejszy sposób postępowania w sprawie wjazdu z Niemiec do Polski uważam dla Państwa wprost za zgnębny.

Należałoby przytem komunikację kolejową skoro już ze względu na koalicję podjętą została ograniczyć tylko do trzech linii, t.j. Gdańsk-Mława - Warszawa, Berlin - Krzyż - Poznań i Wrocław - Rawicz - Lissa - Poznań. Na liniach tych na wszystkich stacjach polskich, aż do linii demarkacyjnej musiałyby być ustanowione specjalne organy kontrolne, jakoteż latające komisje kontrolne, celem rejestrowania przewożonych towarów i zwalczania przemytnictwa.

Wszystkie inne linje kolejowe należałoby zamknąć na linii demarkacyjnej, zrywając szyny, granicę samą szczelnie wojskiem obstawić.-

Tylko w ten sposób będziemy w możności bronić się przed prowadzeniem propagandy i iredenty niemieckiej i wszczepieniem bolszewizmu. Da nam to też możność zapobieżenia wywożenia środków żywności drogą przemytnictwa z tem związanej korupcji.-

Odnosnie do punktu 2. :

W Niemczech obecnie wśród ludności panuje ogólna apatia i wycieńczenie fizyczne wskutek złego odżywiania się. Dowóz środków żywności z Ameryki jest nie wystarczający. Niemcom dokucza jeszcze teraz głód, drożyzna i brak nie tylko środków żywności ale i wszelkich innych artykułów. Towar niemiecki to tandeta, lub tak zwany "Ersatz". Niemcy w razie otwarcia handlu zaletają nas tą tandetą i "Ersatz'ami", bo co innego wskutek braku surowców nie posiadają. Towary te do tego nie są wcale tanie. Tylko maszyny fabryczne i chemikalia przedstawiają jeszcze pewną wartość. Srodków żywno-

ności posiadamy więcej od Niemców, grozi nam więc tylko przemytnictwo tychże do Niemiec i korupcja wskutek tego nie tylko organów kolejowych, urzędników, ale i wojsk, stojących na granicy.

Odnosnie do punktu 3. :

Węgla dużo od Niemców nie otrzymamy, bo Najwyższa Rada Węglowa ma głos decydujący w sprawie rozdziału węgla, a także Niemcy sami twierdzą, że węgla z mało mają. Mogliby więc Niemcy dostarczyć nam tylko na krótki przeciąg czasu i małą ilość węgla jak długo Górny Śląsk jest jeszcze w ich posiadaniu. Ewentualne ustępstwo Niemiec w tej sprawie na rzecz Polski sięga ^{więc} tylko na krótką metę.

Jak więc z powyższego wynika w razie otwarcia handlu i podjęcia normalnych stosunków z Niemcami wyniknie dla Polski więcej strat jak korzyści.

Niemcy natomiast zawładnąwszy naszym rynkiem posiadają wpływ w Polsce i możliwość ekspansji ekonomicznej i politycznej na wschód. Nie można się więc dziwić, że Niemcy dokładają wszelkich starań, by handel zacząć z Polską.

Wszystkie inne ustępstwa jakie Niemcy chcą Polsce zagwarantować na konferencjach Polsko - Niemieckich w Berlinie jako to: collaboration w Prusach Zachodnich aż do uprawomocnienia traktatu pokojowego - dalej wypożyczenie pewnej ilości wagonów i lokomotyw a konto inwentarza kolejowego Prus Zachodnich i to za wynagrodzeniem dziennym mają wartość tylko na bardzo krótką metę i posiadałyby może jeszcze pewną wartość, gdyby konferencje te toczyły się temu 2 miesiące. Wypożyczenie wagonów na krótki czas a konto tych wagonów, które po uprawomocnieniu traktatu pokojowego tak czy

tak otrzymany jest nawet i Niemcom samym wprost potrzebne do umożliwienia im przewozu towarów niemieckich na obszar państwa polskiego.

Jeżeli nam zależy na tem, by wywieźć kartofle i naftę to można te artykuły równie dobrze wywieźć na Węgry, Austryję, Litwę, Estonję lub nawet do Rosji, otwierając ruch towarowy na jakiegokolwiek linii z Rosją.

Niemcom głównie o ócz podjęcia handlu, który jest dla nich absolutnie najważniejszym celem, dążyli w czasie pertraktacji do zagwarantowania ochrony rozwoju narodowości niemieckiej na ziemiach polskich. Żądali więc, by im Polska zagwarantowała znaczna ilość szkół niemieckich niższych i średnich - dalej specjalne kursa dla kształcenia nauczycieli niemieckich, a nawet i otworzenie uniwersytetu. Byłyby to rzeczywiście ze strony Polski ^{użyteczne} o wielkiej wartości dla Niemiec, bo nie byłyby one chwilowemi, lecz posiadałyby dla Niemców wartość wielką w ich odpowiecznej polityce "Drang nach Osten". Już obecnie w Niemczech, w których panuje nadal duch militarizmu pod postacią dyktatury Noskego, mówi się głośno o przyszłym sojuszu Niemiec, Rosji, Włoch i Japonji.

Według mojego zdania podjęcie nowych rokowań w Berlinie jest niepotrzebne i Niemcy, którzy nas do rozpoczęcia tych rokowań zaprosili, obawiają się bardzo, że delegacja polska nie powróci, a temsamem, że stracą możliwość opanowania naszych rynków handlowych i wpływów politycznych na wschodzie.

Celem pokojowego zajęcia terytorjów przyznanych traktatem pokojowym Polsce wystarczy podać Niemcom do wiadomości sposób, w jaki je będziemy zajmowali, z prośbą, by rząd niemiecki wydał odpowiednie zarządzenia, jeżeli pragnie unuknąć starć. Polska bowiem z chwilą

uprawomocnienia traktatu pokojowego staje się prawo-
mocną właścicielką tego terytorjum i określenie czasu
w jakim zajmie te tery-tórjum należy do niej.